

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ.Δ/νση : Χαρ.Τρικούπη 6-10
Ταχ.Κώδικας : 106 79 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Μ.Λυμπέρη
Τηλέφωνο : 2131339778
FAX :
e-mail : m.lymperi@minfin.gr

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ.Τ.Αλεξιάδη
Δια της Βουλής των Ελλήνων

ΘΕΜΑ: Σχετικά με την υπ' αριθμ. πρωτ.1542/22.2.2021 Αναφορά

Σε απάντηση της υπ' αριθμ. πρωτ.1542/22.2.2021 Αναφοράς , που κατέθεσε ο ανωτέρω Βουλευτής, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Με την αριθμ. C(2020) 1863/19.03.2020 Ανακοίνωση της ΕΕ, όπως ισχύει¹ (Προσωρινό Πλαίσιο), εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα κράτη μέλη δύνανται να χορηγούν ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που έχουν πληγεί οικονομικά λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού (Covid-19).

Κατ' εφαρμογή της ανωτέρω ανακοίνωσης, η Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων μερίμνησε για την κοινοποίηση προς την ΕΕ των ακόλουθων καθεστώτων, αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών:

- του καθεστώτος της επιστρεπτέας προκαταβολής το οποίο εγκρίθηκε με την με αριθ. C (2020) 2281/7.4.2020 (SA 56815) απόφαση της ΕΕ και των τροποποιήσεων του πρώτου κύκλου και του δεύτερου κύκλου τα οποία εγκρίθηκαν με την με αριθ. C (2020) 5404/31.07.2020 (SA 58047) όμοια, ενώ με τις αριθμ. C (2020) 8571 final/ 27.11.2020 και C(2020)9583 final/21.12.2020 αποφάσεις της ΕΕ εγκρίθηκαν ο τρίτος και ο τέταρτος κύκλος του μέτρου. Σημειώνεται ότι πρόσφατα κοινοποιήθηκε και ο πέμπτος κύκλος της επιστρεπτέας προκαταβολής στην ΕΕ για έγκριση. Σκοπός του μέτρου είναι η ενίσχυση επιχειρήσεων ανεξαρτήτως κλάδου, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, που έχουν πληγεί λόγω της εμφάνισης και διάδοσης της νόσου του κορωνοϊού Covid-19 (επιμέρους διαστήματα ανά κύκλο), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις οικείες υπουργικές αποφάσεις. Το μέτρο συνίσταται στην παροχή ενίσχυσης συγκεκριμένου ύψους, το οποίο, πληρουμένων συγκεκριμένων προϋποθέσεων, επιστρέφεται εν μέρει στο κράτος.
- Επισημαίνεται ότι –βάσει των τελευταίων διαθέσιμων στοιχείων- κατά τον πέμπτο κύκλο της Επιστρεπτέας Προκαταβολής καταβλήθηκε ενίσχυση ύψους 1,2 δισ. ευρώ σε σχεδόν 360.000 επιχειρήσεις. Αθροιστικά, μέσα από τους πέντε πρώτους κύκλους της Επιστρεπτέας Προκαταβολής έχει χορηγηθεί χρηματοδοτική στήριξη συνολικού ύψους 6,8 δισ. ευρώ σε 544.591 μοναδιαίους ΑΦΜ. Πρόσφατα ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες υποβολής αιτήσεων του έκτου κύκλου της Επιστρεπτέας Προκαταβολής, ο οποίος αφορά τον μήνα Ιανουάριο και σύντομα θα ακολουθήσει και έβδομος κύκλος.
- Παράλληλα, καθίσταται μη επιστρεπτέο μέρος της ενίσχυσης που δόθηκε κατά τους τρεις πρώτους κύκλους της Επιστρεπτέας Προκαταβολής, βάσει κριτηρίων για τις απώλειες τζίρου που υπέστησαν οι επιχειρήσεις εντός του 2020. Η απαλλαγή φτάνει έως και 50%, ενώ απαραίτητη προϋπόθεση είναι η διατήρηση των θέσεων εργασίας που προβλεπόταν στον κάθε κύκλο. Ακόμη,

¹https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/TF_informal_consolidated_version_as_amended_28_january_2021_el.pdf.

παρατείνεται, για όλους τους κύκλους, η περίοδος αποπληρωμής από 40 σε 60 δόσεις, ενώ δίνεται η δυνατότητα εφάπαξ επιστροφής του ποσού, με έκπτωση 15% επί του επιστρεπτέου ποσού.

- του καθεστώτος αποζημίωσης ειδικού σκοπού σε αυτοαπασχολούμενους, ιδιοκτήτες ατομικών επιχειρήσεων, συμπλοιοκτησίες, κοινωνίες αστικού ή κληρονομικού δικαίου κερδοσκοπικού χαρακτήρα με εξαίρεση τις κοινωνίες κληρονόμων εταίρων Ε.Π.Ε, καθώς και επιχειρήσεις με τη μορφή ομόρρυθμων, ετερόρρυθμων, περιορισμένης ευθύνης εταιρειών και ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών (ΙΚΕ), εκτός των ανωνύμων εταιρειών, οι οποίες δεν απασχολούν εργαζόμενους ή απασχολούν μέχρι και είκοσι (20) εργαζόμενους (ήτοι σε υποσύνολο των ΜΜΕ) και οι οποίοι πληρούν τις τιθέμενες στις σχετικές ΚΥΑ προϋποθέσεις (σχετικές οι εγκριτικές αποφάσεις της ΕΕ με αριθ. C (2020) 3189 final/11.5.2020 και C (2020) 5376/30.7.2020, C (2020) 7451/22.10.20) Ο συνολικός προϋπολογισμός του μέτρου ανέρχεται κατ' εκτίμηση σε 550.000.000 € και
- του καθεστώτος συνεισφοράς του Δημοσίου για την αποπληρωμή δανείων πληγέντων δανειοληπτών λόγω της νόσου Covid-19 - Πρόγραμμα Γέφυρα (ν. 4714/2020). Με το εν λόγω καθεστώς οφειλότες, εγγυητές ή συνοφειλότες πάσης φύσεως δανείων (στεγαστικών, καταναλωτικών, επιχειρηματικών) που εξασφαλίζονται με την πρώτη κατοικία τους, εφόσον έχουν πληγεί από την πανδημία του Covid-19 και πληρούν τα εισοδηματικά κριτήρια και λοιπές προϋποθέσεις, μπορούν να ωφεληθούν από την συνεισφορά του Δημοσίου επί των ως άνω δανειακών οφειλών τους για διάστημα 9 μηνών. Το καθεστώς εγκρίθηκε με την αριθμ. C (2020) 7981 final/12.11.20 απόφαση της ΕΕ.

Το ΠΠ, μετά την τέταρτη τροποποίηση, προβλέπει στο τμήμα 3.12 την δυνατότητα χορήγησης ενισχύσεων υπό την μορφή στήριξης για μη καλυπτόμενες πάγιες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 1^{ης} Μαρτίου 2020 και 31^{ης} Δεκεμβρίου 2021, σε επιχειρήσεις που κατά τη διάρκεια της επιλέξιμης περιόδου υφίστανται μείωση του κύκλου εργασιών κατά τουλάχιστον 30 % σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2019.

Μη καλυπτόμενες πάγιες δαπάνες είναι οι πάγιες δαπάνες που πραγματοποίησαν οι επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της επιλέξιμης περιόδου οι οποίες δεν καλύπτονται ούτε από τα κέρδη (δηλαδή έσοδα μείον μεταβλητές δαπάνες) κατά την ίδια περίοδο ούτε από άλλες πηγές, όπως ασφάλιση, προσωρινά μέτρα ενίσχυσης που καλύπτονται από την παρούσα ανακοίνωση ή στήριξη από άλλες πηγές.

Η ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγείται σε επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές (κατά την έννοια του γενικού κανονισμού απαλλαγής αριθ. 651/2014) την 31^η Δεκεμβρίου 2019. Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, μπορούν να χορηγηθούν ενισχύσεις σε πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές την 31^η Δεκεμβρίου 2019, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάγονται σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας βάσει του εθνικού δικαίου και δεν έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης ή ενίσχυση αναδιάρθρωσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, το Υπουργείο Οικονομικών προγραμματίζει ένα νέο σχήμα στήριξης των επιχειρήσεων, μέσω της επιδότησης επί των παγίων δαπανών. Σκοπός του νέου καθεστώτος είναι η επιδότηση επιχειρήσεων με εργαζομένους, μέσω πιστωτικού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αποπληρωμή μελλοντικών φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Ως πάγιες δαπάνες θα υπολογίζονται οι δαπάνες που κατέβαλε το 2020 η επιχείρηση για εργαζόμενους ενέργεια, ύδρευση, τηλεπικοινωνίες, ενοίκια, λοιπά λειτουργικά έξοδα και χρεωστικούς τόκους και συναφή έξοδα. Ο προϋπολογισμός του μέτρου ανέρχεται σε 500 εκατ. ευρώ.

Η ενίσχυση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 70% επί των ζημιών προ φόρων για τις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και το 90% για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, δεν μπορεί να υπερβαίνει την απώλεια τζίρου μεταξύ του 2020 και του 2019 (με ειδική μέριμνα, όμως, για τις νέες επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις που άνοιξαν πρόσφατα υποκατάστημα) και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1,5 εκατ. ευρώ. Τέλος, οι δικαιούχοι υποχρεούνται να διατηρήσουν κατά μέσο όρο τον αριθμό του προσωπικού που απασχολούν έως την 31η Δεκεμβρίου 2021.

Εκτός από το ΠΠ, η Ελλάδα δύναται, προς στήριξη συγκεκριμένων κλάδων επιχειρήσεων / επαγγελματιών, να θεσπίσει καθεστώς στήριξης με (ενωσιακή) νομική βάση α) τους υφιστάμενους απαλλακτικούς κανόνες κρατικών ενισχύσεων (πχ Καν. 651/2014) ή κανονισμούς ήσσονος σημασίας (πχ Καν. 1407/2013), χωρίς να απαιτείται κοινοποίηση στην ΕΕ (εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις) ή β) το άρθρ. 107 παρ. 2 στοιχείο β) της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πληρουμένων των σχετικών προϋποθέσεων, κατόπιν κοινοποίησης προς έγκριση από την ΕΕ.

B. Επιπλέον έχουν ληφθεί τα παρακάτω Φορολογικά Μέτρα:

1. Με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 55/11-3-2020 με θέμα *«Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του κορωνοϊού COVID-19 και της ανάγκης περιορισμού της διάδοσής του»*, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4682/2020 (Α' 76), θεσμοθετήθηκαν μέτρα στήριξης της οικονομίας της χώρας. Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 της εν λόγω Π.Ν.Π. αναστέλλεται η καταβολή Φ.Π.Α. και η είσπραξη βεβαιωμένων οφειλών και παρατείνεται η προθεσμία καταβολής δόσεων στη Φορολογική Διοίκηση υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις.

2. Στη συνέχεια με το άρθρο πρώτο της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 68/20-3-2020 με θέμα *«Κατεπείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς και της δημόσιας διοίκησης»*, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4683/2020 (Α' 83), μειώνεται σε έξι τοις εκατό (6%) ο συντελεστής Φ.Π.Α. για είδη ατομικής υγιεινής και προστασίας. Με το άρθρο δεύτερο ο μισθωτής επαγγελματικής μίσθωσης προς εγκατάσταση επιχείρησης, για την οποία έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19, απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής του 40% του συνολικού μισθώματος, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί μισθώσεων. Επιπλέον, με το άρθρο τρίτο επιταχύνονται οι διαδικασίες επιστροφής φόρου εισοδήματος και Φ.Π.Α. εφόσον το συνολικό ποσό ανέρχεται μέχρι του ύψους των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, ανά φορολογία και ανά δικαιούχο. Επιπροσθέτως, με το άρθρο πέμπτο επεκτείνεται η αναστολή είσπραξης οφειλών σε μισθωτούς και φυσικά πρόσωπα που εκμισθώνουν ακίνητα σε πληγείσες επιχειρήσεις υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις.

3. Περαιτέρω, με το άρθρο πρώτο της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 75/30-3-2020 με θέμα *«Μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις»*, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4684/2020 (Α' 86), δίνεται έκπτωση 25% για εμπρόθεσμα καταβαλλόμενες δόσεις βεβαιωμένων στη Φορολογική Διοίκηση οφειλών επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις (άρθρο πρώτο), ενώ με το άρθρο έκτο παρατείνονται ή αναστέλλονται οι προθεσμίες του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013), όπως οι προθεσμίες για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και κοινοποίησης πράξεων προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή προστίμου και οριστικών πράξεων διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή προστίμου. Επιπροσθέτως, με το άρθρο τρίτο παρέχεται κρατική ενίσχυση με τη μορφή της «επιστρεπτέας προκαταβολής» στις πληγείσες επιχειρήσεις.

4. Με το άρθρο δεύτερο της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 84/13-4-2020 με θέμα *«Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις»*, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4690/2020 (Α' 104), δίνεται η δυνατότητα τροποποίησης του κύριου ενεργού Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.) των επιχειρήσεων υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις. Επιπλέον, με το άρθρο τρίτο παρέχεται το ευεργέτημα του συμψηφισμού ποσού ίσου με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επί της καταβληθείσας οφειλής που αντιστοιχεί στην απόδοση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) με άλλες οφειλές ή δόσεις ρυθμίσεων ή διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής στη Φορολογική Διοίκηση υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις.

5. Με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 90/1-5-2020 με θέμα «*Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα*», η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4690/2020 (Α' 104), συμπληρώθηκε η ρύθμιση σχετικά με την έκπτωση 25% για δόσεις βεβαιωμένων οφειλών επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων (άρθρο δεύτερο), δίνεται πίστωση καταβολής φορολογικών και λοιπών επιβαρύνσεων σε ενεργειακά προϊόντα (άρθρο τέταρτο), στηρίζονται οι επιχειρήσεις με αντικείμενο νοσοκομειακές δραστηριότητες (άρθρο πέμπτο), παρατείνεται η χρονική περίοδος διάθεσης πετρελαίου θέρμανσης με μειωμένο συντελεστή Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (άρθρο έβδομο) και δίνεται η δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας καταβολής δόσεων, καθώς και αναστολής είσπραξης οφειλών για τις επιχειρήσεις τυχερών παιγνίων (άρθρο όγδοο).

6. Με το ν. 4690/2020 (Α' 104/30-5-2020),όπως ισχύει:

I) Επεκτείνεται το ευεργέτημα της έκπτωσης ποσοστού 25% σε εμπρόθεσμα καταβαλλόμενες δόσεις βεβαιωμένων οφειλών και για το μήνα Μάιο 2020 (άρθρο 3).

II) Επεκτείνεται η μείωση μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων, μισθώσεων κύριας κατοικίας, μισθώσεων εξαρτημένων μελών - φοιτητών και μισθώσεων ναυτικών (άρθρα 4 και 15).

III) Παρατείνεται η προθεσμία ληξιπροθέσμου για αναδρομικώς εισπραχθείσες αποδοχές (άρθρο 5).

IV) Δίνεται παράταση στις προθεσμίες καταβολής φορολογικών επιβαρύνσεων που αναλογούν σε προϊόντα καφέ (άρθρο 6).

V) Μειώνονται οι συντελεστές Φ.Π.Α. από την 1^η Ιουνίου 2020 έως και την 31^η Οκτωβρίου 2020 για συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες (άρθρο 11). Ειδικότερα, στα μη αλκοολούχα ποτά και στα αεριούχα νερά, στα εισιτήρια κινηματογράφων, καθώς και στις υπηρεσίες μεταφοράς προσώπων και των αποσκευών τους ο συντελεστής Φ.Π.Α. ορίζεται σε δεκατρία τοις εκατό (13%). Επίσης, διευρύνεται η εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή Φ.Π.Α. που ισχύει για τις υπηρεσίες εστίασης και στις καταναλώσεις των μη αλκοολούχων ποτών, χυμών και ροφημάτων.

VI) Καθορίζονται τα μέτρα στήριξης των εκμισθωτών στους οποίους καταβλήθηκε μειωμένο μίσθωμα σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) βάσει νόμου στο πλαίσιο αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19, παρατείνονται οι προθεσμίες καταβολής των βεβαιωμένων οφειλών τους, καθώς και δόσεων ρυθμίσεων/διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής, αναστέλλεται η είσπραξη ληξιπρόθεσμων οφειλών και συμψηφίζεται το 25% των εμπρόθεσμα καταβαλλόμενων οφειλών με άλλες βεβαιωμένες οφειλές (άρθρα 13 και 14).

VII) Δίνεται η δυνατότητα δωρεάν διάθεσης αιθυλικής αλκοόλης προς το Υπουργείο Υγείας από νόμιμους κατόχους και από τα αζήτητα αποθέματα της Α.Α.Δ.Ε. για χρήση από νοσοκομεία, θεραπευτήρια και λοιπά ιδρύματα του Δημοσίου για ιατρικούς σκοπούς ή για την παρασκευή αντισηπτικών (άρθρο 17). Η δωρεάν διάθεση απαλλάσσεται από τυχόν οφειλόμενες φορολογικές και λοιπές επιβαρύνσεις. Επιπλέον, οι εργασίες (φασόν) παρασκευής αντισηπτικών ειδών από τις βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις για λογαριασμό του Υπουργείου Υγείας απαλλάσσονται από τον Φ.Π.Α., με δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. των δαπανών της επιχείρησης.

7. Με το ν. 4701/2020 (Α' 128/30-6-2020):

Ρυθμίζεται νομοθετικά το πρόβλημα με τις αποδοχές που εισπράχθηκαν αναδρομικά εντός του έτους 2013 (άρθρο 30) και επεκτείνεται: α) η μείωση του ΕΝ.Φ.Ι.Α. και για το έτος 2020 (άρθρο 35) και β) το ευεργέτημα της έκπτωσης ποσοστού 25% σε εμπρόθεσμα καταβαλλόμενες δόσεις βεβαιωμένων οφειλών μηνός Ιουνίου 2020 (άρθρο 36).

8. Με το ν. 4706/2020 (Α' 136/17.07.2020)παρέχεται η δυνατότητα καταβολής: α) του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων φορολογικού έτους 2019 σε οκτώ (8) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, β) του ΕΝ.Φ.Ι.Α. σε έξι (6) ισόποσες μηνιαίες δόσεις και γ) προβλέπεται έκπτωση δύο τοις εκατό (2%) στο συνολικό ποσό του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής του.

9. Με το **ν. 4714/2020 (Α' 148/31-7-2020)**θεσμοθετείται: α) η αναστολή για το φορολογικό έτος 2019 της υποχρέωσης καταβολής τέλους επιτηδεύματος για τους αγρότες κανονικού καθεστώτος Φ.Π.Α., καθώς και για τους αλιείς, β) ηπαλλαγή της δωρεάν διάθεσης μετοχών και των διατακτικών εσωτερικού τουρισμού, υπό όρους, από τη φορολογία εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις και γ) η μείωση της προκαταβολής φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 ανάλογα με το ποσοστό μείωσης του κύκλου εργασιών που δηλώνεται για σκοπούς Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) του πρώτου εξαμήνου του 2020 έναντι του πρώτου εξαμήνου του 2019 ή ακόμα και ο μηδενισμός της σε συγκεκριμένες περιπτώσειςκαι δ)η παράταση της προθεσμίας υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 των φυσικών προσώπων του άρθρου 3 του ν. 4172/2013 (Α'167) και των νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ίδιου νόμου, των οποίων το φορολογικό έτος λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2019, μέχρι την 28^η Αυγούστου 2020 και η οποία παρατάθηκε, με την Α 1196/2020 (Β' 3581) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών μέχρι την 31η Αυγούστου 2020 και ώρα 15:00.

10. Με το **ν. 4722/2020 (Α' 177/15-9-2020):** α) επεκτείνεται εκ νέου η μείωση μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων, μισθώσεων κύριας κατοικίας, μισθώσεων εξαρτημένων μελών - φοιτητών και μισθώσεων ναυτικών (άρθρο 3), β) παρέχεται η δυνατότητα προαιρετικής μείωσης μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων, μισθώσεων κύριας κατοικίας, μισθώσεων εξαρτημένων μελών – φοιτητών και μισθώσεων ναυτικών από το μήνα Σεπτέμβριο 2020 και το αργότερο έως και το μήνα Δεκέμβριο 2020 (άρθρο 4) και γ) ρυθμίζεται το νομοθετικό πλαίσιο των μέτρων στήριξης των εκμισθωτών από τη μη είσπραξη μισθωμάτων κατ' επιταγή νόμου στο πλαίσιο αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19, ώστε να καταλαμβάνει και τις περιπτώσεις της προαιρετικής μείωσης του μισθώματος (άρθρο 5).

11. Με το **ν. 4728/2020 (Α' 186/29-9-2020):**α)επεκτείνεται η χρονική διάρκεια της μείωσης των συντελεστών ΦόρουΠροστιθέμενης Αξίας συγκεκριμένων αγαθώνκαι υπηρεσιών μέχρι την 30^η Απριλίου 2021 (άρθρο 10). Η αρχική πρόβλεψη ήταν οι μειωμένοι συντελεστές να ισχύσουν μέχρι την 31^η Οκτωβρίου 2020 {σχ. παραπάνω σημείο 6 ν. 4690/2020 (Α' 104)}. β) Η διαφημιστική δαπάνη κατά τα φορολογικά έτη 2020 και 2021 εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων προσαυξημένη κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) για το φορολογικό έτος 2020 και κατά εξήντα τοις εκατό (60%) για το φορολογικό έτος 2021, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις (άρθρο 11).

12. Με το **ν. 4738/2020 (Α' 207/27-10-2020)** θεσμοθετούνται, μεταξύ άλλων, τα παρακάτω:

α) Η ρύθμιση οφειλών για τις οποίες έχει χορηγηθεί παράταση προθεσμιών καταβολής ή και αναστολή είσπραξης στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19 (άρθρο 289).

β) Η παράταση καταβολής δόσεων ρυθμίσεων για τους πληγέντες από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 (άρθρο 290).

γ) Η επανένταξη πληγέντων από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 στις ρυθμίσεις των άρθρων 1-17 του ν. 4321/2015 και των άρθρων 98-109 του ν. 4611/2019 (άρθρο 291).

δ) Η παροχή δεύτερης ευκαιρίας για απολεσθείσες φορολογικές ρυθμίσεις (άρθρο 292).

ε) Οι ρυθμίσεις οφειλών που προέρχονται από επιχειρηματικά δάνεια και δάνεια φυσικών προσώπων, με εκδοθείσεςεως το 2012 υπουργικές αποφάσεις παροχής εγγύησης της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας ή του Ταμείου Εγγυοδοσίας μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ) και λοιπές συνοδευτικές διατάξεις για την εφαρμογή τους (άρθρο 293).

στ) Η παράταση αναστολής καταβολής ΦΠΑ για πληγείσες επιχειρήσεις που είχαν συναλλαγές με την εταιρεία «ThomasCookGroup PLC» (άρθρο 295).

ζ) Η απαλλαγή, για το φορολογικό έτος 2020, της επιβολής ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στα εισοδήματα του άρθρου 43Α ΚΦΕ με εξαίρεση τα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Επίσης, η απαλλαγή, για το φορολογικό έτος 2021, της επιβολής ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013, στα εισοδήματα που αποκτώνται από μισθωτή εργασία στον ιδιωτικό τομέα (άρθρο 298).

η) Η αναστολή εφαρμογής διάταξης στη φορολογία δωρεών (άρθρο 300).

13. Με το ν. 4753/2020 (Α' 227/18-11-2020), θεσμοθετούνται:

α) Επέκταση εκ νέου της μείωσης μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων, μισθώσεων κύριας κατοικίας, μισθώσεων εξαρτημένων μελών-φοιτητών και μισθώσεων ναυτικών (άρθρο 33).

β) Καταβολή του ημίσεος της μείωσης των μισθωμάτων στους εκμισθωτές που εισπράττουν μειωμένο μίσθωμα κατά 40% (άρθρο 34).

γ) Ρυθμίσεις για μισθώσεις τουριστικών καταλυμάτων που αφορούν αποκλειστικά την προσωρινή διαμονή φυσικών προσώπων στο πλαίσιο αντιμετώπισης του κινδύνου μετάδοσης του COVID-19 (άρθρο 36).

δ) Τροποποίηση προθεσμίας καταβολής δόσεων για τις επιχειρήσεις τυχερών παιγνίων (άρθρο 37).

ε) Παράταση εφαρμογής του μειωμένου συντελεστή Φ.Π.Α. έξι τοις εκατό (6%) σε συγκεκριμένα αγαθά που συνδέονται με την αντιμετώπιση της διασποράς του κορωνοϊού COVID - 19 (άρθρο 39).

14. Με το ν. 4758/2020 (Α' 242/4-12-2020), θεσμοθετούνται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

α) Παράταση της δυνατότητας επανένταξης υπό όρους των οφειλετών σε ρυθμίσεις τμηματικής καταβολής για βεβαιωμένες οφειλές – αντικατάσταση άρθρου 291 ν. 4738/2020 (άρθρο 53).

β) Αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο για την επιστροφή του ημίσεος ποσού της μείωσης των μισθωμάτων - αντικατάσταση του άρθρου 13 του ν. 4690/2020 (άρθρο 54).

γ) Αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο για τις ενισχύσεις που αφορούν προμήθεια θερμαντικών σωμάτων από τις επιχειρήσεις εστίασης (άρθρο 55).

δ) Προκαταβολή επιστροφής ειδικού φόρου κατανάλωσης σε επαγγελματίες αλιείς, κατοίκους μικρών και απομακρυσμένων νησιών - τροποποίηση του άρθρου 78 του ν. 2960/2001 (άρθρο 58).

ε) Παροχή πίστωσης καταβολής φορολογικών και λοιπών επιβαρύνσεων σε ενεργειακά προϊόντα (άρθρο 59).

στ) Επέκταση απαλλαγών από τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης αιθυλικής αλκοόλης - τροποποίηση του άρθρου 83 του ν. 2960/2001 (άρθρο 62).

15. Με το ν. 4764/2020 (Α' 256/23-12-2020):

α) Εφαρμόζεται μηδενικός συντελεστής Φ.Π.Α. σε εμβόλια και in vitro διαγνωστικά ιατροτεχνολογικά προϊόντα για την πρόληψη και τη διάγνωση της νόσου COVID - 19, καθώς και σε συναφείς υπηρεσίες (άρθρο 73).

β) Παρατείνεται η προθεσμία για την υποβολή δήλωσης παύσης των μοντέλων Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (ΦΗΜ), που εμφανίζονται ως ενεργοί στο υποσύστημα taxis και πρέπει να αποσυρθούν (άρθρο 77).

γ) Θεσπίζονται ρυθμίσεις για τη δυνατότητα παράτασης υποβολής των φορολογικών και ασφαλιστικών δηλώσεων και καταστάσεων των λογιστών - φοροτεχνικών που ασθενούν από κορωνοϊό COVID - 19 και των εντολέων – πελατών τους (άρθρο 93).

δ) Ορίζεται ότι οι ενισχύσεις που καταβάλλονται στο πλαίσιο δράσεων αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID - 19 στον πρωτογενή τομέα είναι αφορολόγητες και ακατάσχετες (άρθρο 146).

16. Με το ν. 4772/2021 (Α' 17/5-2-2021):

α) Ο μισθωτής επαγγελματικής μίσθωσης προς εγκατάσταση επιχείρησης, για την οποία έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19 ή η οποία πλήττεται οικονομικά λόγω της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 - ειδικά για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2021 - απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής του συνολικού μισθώματος, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί μισθώσεων (άρθρο 26).

β) Ορίζονται νέα μέτρα στήριξης των εκμισθωτών από τη μη είσπραξη μισθωμάτων (άρθρο 27).

γ) Αναστέλλονται οι προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιογράφων, καθώς και η έκδοση διαταγών πληρωμής (άρθρο 28).

δ) Εισάγεται το προσωρινό μέτρο κρατικής ενίσχυσης επιχειρήσεων με τη μορφή επιδότησης παγίων δαπανών (άρθρο 29).

ε) Απαλλάσσονται για το φορολογικό έτος 2021 από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 (Α' 167) τα εισοδήματα που αποκτώνται από αγροτικές ενισχύσεις και επιδοτήσεις που εισπράττονται το φορολογικό έτος 2021, αλλά ανάγονται στο φορολογικό έτος 2020 (άρθρο 33).

στ) Παρατείνονται οι προθεσμίες είσπραξης ειδικού φόρου κατανάλωσης, φόρου προστιθέμενης αξίας και λοιπών επιβαρύνσεων, που αναλογούν σε έτοιμα προς κατανάλωση αλκοολούχα ποτά και άλλα αλκοολούχα προϊόντα (άρθρο 35).

ζ) Θεωρούνται εμπρόθεσμες οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 φορολογικών κατοίκων εξωτερικού που υποβλήθηκαν ή θα υποβληθούν μέχρι και την 30^η Ιουνίου 2021 (άρθρο 37).

17. Με το άρθρο 31 του ν. 4778/2021 (Α' 26/19-2-2021) ο μισθωτής επαγγελματικής μίσθωσης προς εγκατάσταση επιχείρησης, για την οποία έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19 ή η οποία πλήττεται οικονομικά λόγω της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής του συνολικού μισθώματος, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί μισθώσεων και για το μήνα Μάρτιο του 2021.

18. Με το ν. 4781/2021 (Α' 31/28-2-2021):

- Αναστέλλονται εκ νέου οι προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιογράφων από την 1η.3.2021 και μέχρι την 31η.3.2021 (άρθρο 480) και
- μειώνονται τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2021 για τα τουριστικά λεωφορεία (άρθρο 481).

19. Με το άρθρο 222 του ν. 4782/2021 (Α' 36/9-3-2021) προβλέπεται το αφορολόγητο, ακατάσχετο και ανεκχώρητο, για την ενίσχυση που καταβάλλεται στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης, από το ΕΣΠΑ, δράσης «e-λιανικό - Επιχορήγηση υφιστάμενων ΜμΕ επιχειρήσεων του κλάδου του λιανεμπορίου, για την ανάπτυξη/αναβάθμιση και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος», για το χρονικό διάστημα ισχύος των έκτακτων μέτρων αντιμετώπισης του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, και πάντως όχι πέραν της 30ης Ιουνίου 2021.

20. Σύμφωνα με το από 8-2-2021 δελτίο τύπου του Υπουργείου Οικονομικών:

Παρατείνεται η μείωση των συντελεστών ΦΠΑ στον καφέ και στα μη αλκοολούχα ποτά, στις μεταφορές, στους κινηματογράφους και στις θεατρικές παραστάσεις, έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2021. Στον μειωμένο συντελεστή υπάγονται όλες οι μεταφορές προσώπων και των αποσκευών τους, δηλαδή κάθε είδους

μεταφορά προσώπων, όπως χερσαίες ή εναέριας, οι οποίες πραγματοποιούνται με εισιτήριο για τον επιβάτη. Επίσης, περιλαμβάνονται οι μεταφορές προσώπων που γίνονται με τουριστικά λεωφορεία και με ταξί. Επιπλέον, παρατείνεται η μείωση του ΦΠΑ στο τουριστικό πακέτο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021.

21. Σύμφωνα με το από 11-2-2021 δελτίο τύπου του Υπουργείου Οικονομικών:

- Για οφειλές βεβαιωμένες στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) και τα Ελεγκτικά Κέντρα που δεν τελούν σε καθεστώς ρύθμισης και για τις οποίες έχουν χορηγηθεί αναστολή είσπραξης και παράταση καταβολής έως τις 30/4/2021, η περίοδος αναστολής είσπραξης παρατείνεται περαιτέρω μέχρι τις 31/12/2021.
- Οι ανωτέρω οφειλές μετά τη λήξη της παράτασης (31/12/2021) θα μπορούν να ενταχθούν σε πρόγραμμα ρύθμισης τμηματικής καταβολής, το οποίο θα προβλέπει επιλογή μεταξύ 24 άτοκων δόσεων ή 48 δόσεων με επιτόκιο ύψους 2,5%. Η πρώτη δόση της ρύθμισης αυτής θα καταβληθεί έως την 31^η Ιανουαρίου 2022 και οι υπόλοιπες την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων μηνών.

22. Επεκτείνονται οι αναστολές ρυθμισμένων φορολογικών υποχρεώσεων. Κατ' αναλογία με όσα ίσχυαν τους προηγούμενους δύο μήνες, η δόση Μαρτίου των ρυθμισμένων φορολογικών υποχρεώσεων των επιχειρήσεων στις οποίες έχουν επιβληθεί περιοριστικά μέτρα και πλήττονται άμεσα, μεταφέρεται στο τέλος της περιόδου ρύθμισης. Ενώ ισχύει και το μέτρο κάλυψης όλου του ενοικίου σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας για τον μήνα Μάρτιο.

Επισημαίνεται ότι κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω νομοθεσίας έχει εκδοθεί πληθώρα κανονιστικών πράξεων, ήτοι Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων και Υπουργικών Αποφάσεων (ΚΥΑ-ΥΑ), που ρυθμίζουν με διεξοδικό τρόπο τα θέματα που ανακύπτουν κατά περίπτωση.

Ενδεικτικά, με τις Α. 1029/2021 (Β' 617) και Α. 1028/2021 (Β' 726) Αποφάσεις του Υφυπουργού Οικονομικών, παρατείνεται η προθεσμία καταβολής της δόσης Φεβρουαρίου 2021 των ρυθμισμένων στη Φορολογική Διοίκηση οφειλών των επιχειρήσεων που πλήττονται από τα μέτρα αντιμετώπισης του κορωνοϊού COVID-19, καθώς και των εργαζομένων των οποίων η σύμβαση εργασίας τελεί σε αναστολή. Επιπλέον, με την Α. 1025/2021 (Β' 538) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών προσδιορίζονται οι πληττόμενες επιχειρήσεις για την υποχρεωτική απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής του 40% του συνολικού μισθώματος ή την πλήρη απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής του συνολικού μισθώματος για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2021. Με την Α. 1038/2021 (Β' 773) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών παρατείνεται η προθεσμία υποβολής των δηλώσεων φόρου κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών με καταληκτική ημερομηνία υποβολής εντός των μηνών Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2020 καθώς και Ιανουαρίου, Φεβρουαρίου και Μαρτίου 2021 μέχρι και την 30^η Ιουνίου 2021.

Σε κάθε περίπτωση το Υπουργείο Οικονομικών παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις που σχετίζονται με την πανδημία του κορωνοϊού και τις επιπτώσεις στις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους και την οικονομία και θα προχωρήσει αν κριθεί σκόπιμο σε νέες πρωτοβουλίες στήριξης των πληγέντων στο πλαίσιο των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της χώρας. Επίσης, μελετά τα αιτήματα φορέων και πολιτών για βελτιώσεις και ελαφρύνσεις στη φορολογία.

Οι πρόσθετες παρεμβάσεις και τα μέτρα που σχεδιάζονται, ανακοινώνονται από το γραφείο τύπου του Υπουργείου Οικονομικών στον ιστότοπο (www.minfin.gr) και συγκεκριμένα στην ιστοσελίδα: <https://www.minfin.gr/web/guest/graphείο-typou>.

Επίσης, σας επισυνάπτουμε τα με αριθμ.πρωτ.Δ.ΕΙΣΠΡ.Α 1017744/3.3.2021 και ΔΕΕΦ Α 1020047/9.3.2021 έγγραφα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

ΣΥΝ/ΝΑ: τέσσερις σελίδες

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού Α.Βεσυρόπουλου
3. Γραφείο Γεν.Γραμ.Φ.Π.και Δ.Π.
4. Γραφείο Γεν.Γραμ.Οικ.Πολιτικής
5. ΑΤΚΕ